

**10. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLERE GÖRE
İKİNCİ YABANCI DİL OLARAK ALMANCAYA YÖNELİK
TUTUMLARI***

**DIE AFFEKTIVEN HALTUNGEN DER SCHÜLER AUS 10. KLASSE
ZUM DEUTSCHEN ALS ZWEITE FREMDSPRACHE NACH DEN
VERSCHIEDENEN KRITERIEN**

Yrd. Doç. Dr. Orhan HANBAY

orhanhanbay@yahoo.com

Adıyaman Üniversitesi Kahta MYO, Adıyaman.

Öz

Bu çalışmanın amacı, Anadolu lisesi öğrencilerinin Almanca dersine yönelik tutumlarını saptamaktır. Bu saptama; alan, öğrencilerin cinsiyetleri ve ailelerin gelir düzeylerine göre yapılmıştır. Bu amaçla Hanbay'ın (2007) geliştirdiği "Almanca dersine ilişkin tutum ölçeği" kullanılmıştır. Çalışma, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Adıyaman Merkez Fatih ve GAP Anadolu liselerinin 10. sınıf öğrencileriyle yürütülmüştür. Veriler, bağımsız gruplar t-testi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda alan ve ailelerin gelir düzeyleri açısından herhangi bir puan farkı görülmemiştir. Ancak, cinsiyete göre öğrencilerin tutumlarında kız öğrencilerin lehine bir durum saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Duyuşsal öğrenme, tutumlar çok dillilik, ikinci yabancı dil olarak Almanca,

Zusammenfassung

Ziel dieser Arbeit ist, die affektive Haltung der Schüler/innen aus Anadolu lisesi (Oberschule) zum Deutschunterricht festzustellen. Diese Feststellung ist nach den Kriterien von Fach, Geschlecht der Schüler/innen und Einkommenshöhe der Familien gestaltet. Dazu wurde "der affektive Haltungstest für Deutsche", der von Hanbay (2007) entwickelt worden ist, verwendet. Die Arbeit ist im Schuljahr 2007-2008 mit den Schülern aus 10. Klassen der Fatih und GAP Anadolu lisesi (zwei Oberschulen) aus Adıyaman durchgeführt. Bei der Datenanalyse wurde t-Test für unabhängige Stichproben verwendet. Als Resultat wurde festgestellt, dass die Punkte nach den Kriterien von Fächer der Schüler und Einkommenshöhe der Familien nicht unterschiedlich sind.. Aber die Mädchen haben höhere Punkte als die Jungen.

Schlüsselwörter: Affektives Lernen, Mehrsprachigkeit, Deutsch als zweite Fremdsprache

* Bu çalışma, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Adıyaman merkez Fatih ve GAP Anadolu liselerindeki 10. sınıf öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

1. GİRİŞ

İkinci yabancı dil öğretimi kavramı, 1991'den bu yana özellikle Avrupa'da olmak üzere neredeyse bütün dünyada ilgi odağı durumundadır. Avrupa Birliği'nin bu konuyu önemsemesinin nedeni, farklı dilleri konuşan AB vatandaşlarının kendi aralarındaki iletişim gereksinmelerini daha iyi karşılamalarını sağlayarak bütünleşme sürecine katkıda bulunmaktır.

Yabancı dil öğretimine ilişkin çalışmaları etkileyen etmenler, günümüzde eskisine göre daha farklı koşullara sahiptir. Bu durum, 70'li ve 80'li yıllardan bu güne değin toplumsal ve politik koşulların değişmesiyle ilgilidir. Neuner ve Koithan (2001, 23)'a göre, AB'nin politik ve ekonomik açıdan genişleme sürecinde entegrasyon sorunu yaşanmaması için birden çok yabancı dilin öğrenilmesine her geçen gün daha çok önem verilmektedir. Bu nedenle AB ve Avrupa Konseyi, AB vatandaşlarının birden fazla yabancı dil öğrenmelerine ilişkin bir kampanya yürütmektedir. Böylece Avrupa Konseyi, her Avrupalının kendi anadilinin yanı sıra en az iki yabancı dil öğrenmesini hedeflemektedir. Bu hedefin gerçekleştirilmesinde çözüm yollarından biri olarak okul ortamında ardı ardına farklı dillerin öğretilmesi görülmektedir (Neuner ve Hufeisen 2001, 18).

Toplumsal ve politik olayların yanı sıra 80'li yılların sonlarıyla 90'lı yılların başında öğrenmeyle ilgili olarak, iki yabancı dilin etkileşiminin yabancı dil öğrenimi için katkı olanağı sunabileceğinin anlaşılması da ikinci yabancı dil öğretimi açısından önemli bir unsurdur (Neuner ve Hufeisen 2001, 35). Bu durum, iki yabancı dilin aynı anda öğrenilmesinin aslında birbirlerine olumsuz etki yapmayacağı düşüncesini ortaya koymuştur. Böylece Avrupa Konseyi dil politikası gereği, okullarda bireylerin birden fazla yabancı dil öğrenmelerini öngören kararı doğrultusunda ikinci yabancı dil öğrenimi ve öğretimi alanındaki çalışmalar yoğunlaştırılmıştır.

İkinci yabancı dil öğreniminin birincisinden farkı öğrenci yaşı, ders süresi gibi unsurlarla ilgilidir. Neuner ve Hufeisen (2001, 31-34)'e göre ikinci yabancı dil dersi denilince, daha önce okul ortamında birinci yabancı dili öğrenmiş (4. ya da 5. sınıflardan başlayarak), belli bir soyutlama çağına ulaşmış (14 ile 16 yaş) öğrencilere, önbilgilerini sürekli etkin kılmak koşuluyla ikinci yabancı dili öğretmek anlaşılmalıdır. Bu durumda, ikinci yabancı dil dersinde süre kısıtlılığı sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Ders saati ve dersin verildiği yıl açısından ortaya çıkan sorunun en aza indirilmesi ve etkili bir öğrenmenin sağlanabilmesi için öğrenmeye ilişkin bilimsel verilerin en üst düzeyde işe koşulması gerekmektedir.

Bu amaçla ikinci yabancı dil öğretimi bütün diğer derslerde olduğu gibi genel öğrenme kuramlarından yararlanır. Bu bağlamda ikinci yabancı dilin –diğer alanlarda olduğu gibi- yalnız bilişsel ve edimsel (psiko-motor) alanlarda öğrencilere kazandırmaya çalışılması yeterli olmayabilir. Günümüzde eğitimin insanı yalnız bedensel ve zihinsel yönüyle değil, duygularıyla da ele alması gereği önem kazanmıştır. Bunun nedeni insanın düşüncelerinden çok duygularından etkilenmesidir (Orbach 1998; aktaran: Kara 2003, 36). Senemoğlu'na (2001; aktaran Demirbaş ve Yağbasan 179) göre başarı dağılımının %25'i duyuşsal giriş özellikleriyle açıklanır. Böylelikle, eğer öğrenciler erek dil ve onun ait olduğu kültüre karşı zihinlerinde bir tutum belirleyememişlerse, yabancı dil dersinde başarılı olmaları güç olacaktır (Neuner ve Hufeisen 2001, 165,167).

Araştırmanın Amacı

Çağdaş eğitimin en önemli hedefi düşünen, bağımsız öğrenme yetisine sahip, öğrendiklerini uygulayabilen öğrenciler yetiştirmektir. Öğrenmenin nitelikli olması için yalnız bilişsel ya da psiko-motor öğrenmelere değil, aynı zamanda duyuşsal öğrenmelere de gereken önem verilmelidir.

Eldeki çalışmanın çıkış noktası da öğrencilerin ikinci yabancı dil olarak Almancaya karşı tutumlarını saptamak ve gerekli görülen önerileri ortaya koymaktır. Anadolu Lisesi öğrencilerinin ikinci yabancı dil olarak Almancaya yönelik tutumlarını bazı değişkenlere göre saptamayı hedefleyen bu çalışmada, aşağıda yer alan üç araştırma sorusuna yanıt aranmıştır:

1. Onuncu (10.) sınıf öğrencilerinin alanlara (fen ve Türkçe-matematik) göre ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumlarında farklılık var mıdır?
2. Onuncu sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumlarında farklılık var mıdır?
3. Onuncu sınıf öğrencilerinin ailelerinin gelir düzeyleri bakımından ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumlarında farklılık var mıdır?

2. YÖNTEM

10. sınıf öğrencilerinin ikinci yabancı dil olarak Almancaya yönelik tutumlarının belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunu Adıyaman merkez ilçede bulunan Fatih ve GAP Anadolu liselerinde öğrenim gören 10. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Toplam öğrenci sayısı 204, bunlardan 113'ü erkek ve 91'i kız öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 1: Çalışma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Özellikleri.

<i>Cinsiyet</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
<i>Kız</i>	<i>91</i>	<i>44,6</i>
<i>Erkek</i>	<i>113</i>	<i>55,4</i>
<i>Toplam</i>	<i>204</i>	<i>100</i>
<i>Alan</i>		
<i>Türkçe-Matematik</i>	<i>101</i>	<i>49,5</i>
<i>Fen</i>	<i>103</i>	<i>50,5</i>
<i>Toplam</i>	<i>204</i>	<i>100</i>
<i>Ailelerin Gelir Durumu</i>		
<i>1500 TL altı</i>	<i>169</i>	<i>82,8</i>
<i>1500 TL üstü</i>	<i>35</i>	<i>17,2</i>
<i>Toplam</i>	<i>204</i>	<i>100</i>

Veri Toplama Araçları

Veriler, Hanbay'ın (2007) geliştirdiği “Almanca dersi için tutum ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Ölçek, 5'li Likert tipi, 24 maddeden oluşuyor, 4 alt faktörü içeriyor. Bu dört faktörün belirlenmesinin nedeni, eğitimde önemli bir yere sahip olmalarıdır (Kara 2003, 67). Ölçekteki derecelendirme aşağıdaki gibidir:

- hiç katılmıyorum 0,
- çok az katılıyorum 1,
- kısmen katılıyorum 2,
- oldukça katılıyorum 3,
- tamamen katılıyorum 4 şeklindedir.

Ölçekteki olumsuz tümcelerın değerlendirilmesi, “tamamen katılıyorum 0”, “hiç katılmıyorum 4” şeklinde yeniden kodlanarak (recode) yapılmıştır. Ölçek hazırlanırken şu aşamalar izlenmiştir:

- Madde havuzunun oluşturulması,
- Uzman görüşlerinin alınması,
- Ön denemenin yapılması,
- Güvenilirlik analizinin yapılması,
- Faktör analizinin yapılması.

Madde havuzundaki ifadelerin sayısı ilk önce 36’yken, eğitim bilimleri alanından uzmanlarla tekrar ele alınıp irdelendikten sonra, düzeltmelerle birlikte bu sayının 46’ya çıkarılmasına karar verilmiştir. Maddeler biçimlendirilirken olumlu ve olumsuz ifadelerin eşit sayıda olmasına özen gösterilmeye çalışılmıştır (Olumlu: 25, olumsuz: 21).

46 maddelik tutum ölçeğinin ön denemesi Adıyaman ili, Besni ilçesi Mustafa Erdemođlu Anadolu Lisesi’nde 61 öğrencinin katılımıyla yapılmıştır.

Güvenilirlik Analizi

Güvenilirlik analiziyle, ölçülmek istenen ortak değeri eşit olarak paylaşmayan değişkenlerin belirlenmesi ve bunların çözümleme dışı bırakılarak ölçeğın iç tutarlılığının artırılması hedeflenir. Bunun için, değişkenler ilk önce faktör bazında, sonra da tümü birden güvenilirlik testine alınır (Baş 2005, 193).

Çözümleme aşamasında ölçülmek istenen ortak değeri yansıtmayan ifadelerin belirlenmesinde “alfa katsayısı” (Cronbach Alpha) ile “madde–toplam korelasyonu”ndan (item total correlation) yararlanılmıştır. SPSS ortamında gerçekleştirilen işlem, her bir faktörün güvenilirliğini olumsuz yönde etkileyen ifade kalmayana kadar tekrarlanmıştır. Sonra, ikinci aşamada bu faktörlerin tümü birden tekrar bu testten geçirilmiştir. Bu analizin sonunda 46 maddeden 17’si ölçekten çıkarılmıştır.

Tablo 2: Tutum Ölçeği İçin Yapılan Güverlik Analizi Sonuçları

	<i>İstek ve Beklenti</i>	<i>Sevme</i>	<i>İlgi ve Merak</i>	<i>Kaygı</i>	<i>Tümü</i>
<i>Geçerli Madde Sayısı</i>	8	8	7	6	29
<i>Cronbach Alpha</i>	,78	,81	,69	,81	,72

Cronbach Alpha değerinin 0,70'in üzerinde olması güvenilirlik için yeterlidir (Bayram 2004, 128). Yukarıdaki değerlere bakıldığında ilgi ve merak dışındaki tüm faktörlerin 0,70'in üzerinde olduğu, ancak sözü edilen faktörün de 0,69'luk değerle (fark 0,01) güvenilirlik açısından önemli olumsuz bir durum oluşturmadığı söylenebilir.

Faktör Analizi

Güvenilirlik testinden sonra kalan 29 maddenin tümü birden teste alınmış, 29 maddenin hiçbirinde faktör yükü 0,35'in altında görülmemiştir. Ancak, en az iki faktörde faktör yükü 0,10'dan daha yakın değeri taşıyan maddeler atılmıştır. Büyüköztürk (2004, 119), bir maddenin 0,35'in üzerinde faktör yüküne sahip olmasına karşın, birden fazla faktörde 0,10'dan daha az değere sahipse, tek bir faktörde temsil edilmeyeceği için analizden çıkarılmasını önermektedir.

Tablo 3. Tutum Ölçeği Faktör Analizi Sonuçları

<i>K.M.O.</i> =	,726
<i>Bartlett Test</i>	
<i>Approx. Chi-Square</i>	966,516
<i>DF</i>	406
<i>Sig.</i>	000

K.M.O'nun 0,60'dan yüksek olması Bartlett'in anlamlı olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk 2004, 120).

Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen veriler, SPSS paket yazılımı kullanılarak istatistiksel veri çözümlemesiyle değerlendirilmiştir. Puanların karşılaştırılmasındaysa bağımsız gruplar (independent samples) t-testi kullanılmıştır. Fark 0,95'lik düzeyde test edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu kısımda; alanlara, öğrencilerin cinsiyetlerine ve öğrencilerin ailelerinin gelir düzeylerine göre elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

10. sınıf öğrencilerinin alanlara göre ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumları.

Öğrencilerin alanlarına göre ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumları “ilgi ve merak”, “istek ve beklenti”, “sevme” ve “kaygı” faktörlerine göre ayrı ayrı incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4, Tablo 5, Tablo 6 ve Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 4: Alanlara Göre İlgi ve Merak Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Türkçe-Mat.</i>	101	3,42	,74	-1,27	,206
<i>Fen</i>	103	3,55	,69		

SD = 200

“İlgi ve merak” faktörüne ilişkin puan ortalamalarının yapılan t-testi sonucunda ($t=-1,27$, $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5: Alanlara Göre İstek ve Beklenti Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Türkçe-Mat.</i>	101	4,12	,67	,04	,967
<i>Fen</i>	103	4,11	,69		

SD = 201

“İstek ve Beklenti” faktörüne ilişkin puan ortalamalarında yapılan t-testi sonucunda ($t=,04$, $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Tablo 6: Alanlara Göre Sevme Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Türkçe-Mat.</i>	101	3,42	,81	-1,04	,298
<i>Fen</i>	103	3,53	,82		

SD = 201

“Sevme” faktörüne ilişkin puan ortalamaları farkının yapılan t-testi sonucunda ($t=-1,04$, $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı görülmüştür.

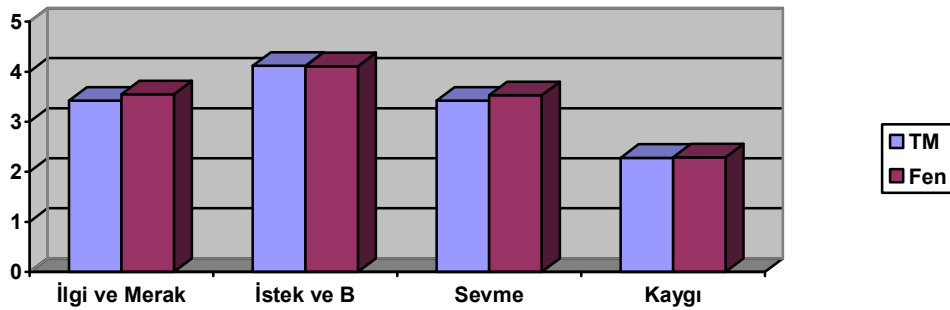
Tablo 7: Alanlara Göre Kaygı Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Türkçe-Mat.</i>	<i>101</i>	<i>2,28</i>	<i>,89</i>	<i>-,14</i>	<i>,884</i>
<i>Fen</i>	<i>103</i>	<i>2,29</i>	<i>,85</i>		

SD = 201

“Kaygı” faktörüne ilişkin puan ortalamalarının yapılan t-testi sonucunda ($t=-1,04$, $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark yaratmadığı görülmüştür.

Aşağıdaki grafikte tutum ölçeğine ilişkin olarak alanlara göre öğrencilerin puan ortalamalarına yer verilmiştir:

Şekil 1: Alanlara (Fen ve TM) göre öğrencilerin tutum ölçeği puanlarına ilişkin grafik.

Yukarıdaki veriler, grafikte de görüldüğü gibi, öğrencilerin ikinci yabancı dil olarak Almancaya yönelik tutumlarında alanlara bağlı bir farklılığın olmadığını göstermektedir.

10. sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumları.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumları “ilgi ve merak”, “istek ve beklenti”, “sevme” ve “kaygı” faktörlerine göre ayrı ayrı incelenmiş ve sonuçlar Tablo 8, Tablo 9, Tablo 10 ve Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 8: Cinsiyete Göre İlgi ve Merak Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Erkek</i>	<i>113</i>	<i>3,33</i>	<i>,75</i>	<i>-3,49</i>	<i>,001</i>
<i>Kız</i>	<i>91</i>	<i>3,67</i>	<i>,62</i>		

Sd = 200

“İlgi ve merak” faktörüne ilişkin puan ortalamaları farkının yapılan t-testi sonucunda ($t=-3,49$, $p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 9: Cinsiyete Göre İstek ve Beklenti Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Erkek</i>	113	4,01	,66	-2,64	,009
<i>Kız</i>	91	4,26	,67		

SD = 201

“İstek ve Beklenti” faktörüne ilişkin puan ortalamaları farkının yapılan t-testi sonucunda ($t=-2,64$, $p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmüştür.

Tablo 10: Cinsiyete Göre Sevme Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Erkek</i>	113	3,25	,83	-4,63	,000
<i>Kız</i>	91	3,75	,71		

SD = 201

“Sevme” faktörüne ilişkin puan ortalamaları farkının yapılan t-testi sonucunda ($t=-4,63$, $p<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmüştür.

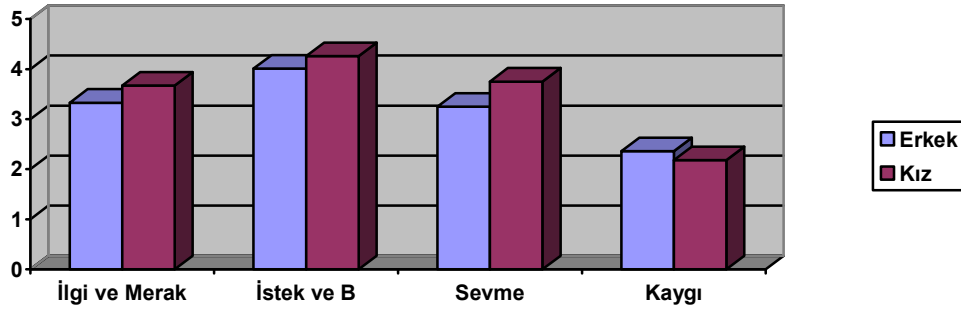
Tablo 11: Cinsiyete Göre Kaygı Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>Erkek</i>	113	2,36	,83	1,48	,140
<i>Kız</i>	91	2,18	,90		

SD = 201

“Kaygı” faktörüne ilişkin puan ortalamaları farkı yapılan t-testi sonucunda ($t=1,48$, $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı görülmüştür.

Aşağıdaki grafikte tutum ölçeğine ilişkin olarak cinsiyete göre öğrencilerin puan ortalamalarına yer verilmiştir:

Şekil 2: Cinsiyete göre öğrencilerin tutum ölçeği puanlarına ilişkin grafik.

Yukarıdaki bilgiler, 10. sınıf öğrencilerinin ikinci yabancı dil olarak Almancaya karşı duyuşsal özelliklerinde kaygı dışındaki diğer faktörlerde kız öğrencilerin lehine bir durumu yansıtmaktadır.

10. sınıf öğrencilerinin ailelerinin gelir düzeyleri bakımından ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumları.

Öğrencilerin ailelerinin gelir düzeylerine göre ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumları “ilgi ve merak”, “istek ve beklenti”, “sevme” ve “kaygı” faktörlerine göre ayrı ayrı incelenmiş ve sonuçlar Tablo 12, Tablo 13, Tablo 14 ve Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 12: Gelire Göre İlgi ve Merak Faktörü Puanları

Gruplar	N	\bar{X}	S	t	p
1500 TL altı	169	3,46	,73	-4,63	,306
1500 TL ve üzeri	35	3,59	,61		

SD = 55

“İlgi ve merak” faktörüne ilişkin puan ortalamalarının yapılan t-testi sonucunda ($t=-1,03$, $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir.

Tablo 13: Gelire Göre İstek ve Beklenti Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>1500 TL altı</i>	<i>169</i>	<i>4,14</i>	<i>,66</i>	<i>1,14</i>	<i>,259</i>
<i>1500 TL ve üzeri</i>	<i>35</i>	<i>3,99</i>	<i>,73</i>		

SD = 46

“İstek ve Beklenti” faktörüne ilişkin puan ortalamalarında yapılan t-testi sonucunda ($t=1,14$, $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Tablo 14: Gelire Göre Sevme Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>1500 TL altı</i>	<i>169</i>	<i>3,47</i>	<i>,82</i>	<i>-,09</i>	<i>,922</i>
<i>1500 TL ve üzeri</i>	<i>35</i>	<i>3,49</i>	<i>,82</i>		

SD = 48

“Sevme” faktörüne ilişkin puan ortalamaları farkının yapılan t-testi sonucunda ($t=-,09$, $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı görülmüştür.

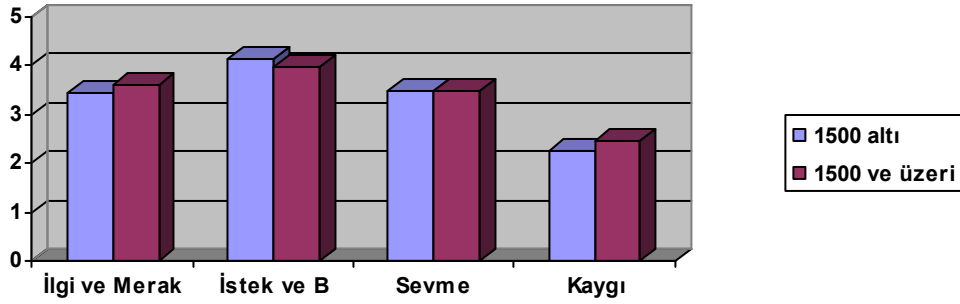
Tablo 15: Gelire Göre Kaygı Faktörü Puanları

<i>Gruplar</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>S</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
<i>1500 TL altı</i>	<i>169</i>	<i>2,25</i>	<i>,89</i>	<i>-1,31</i>	<i>,194</i>
<i>1500 TL ve üzeri</i>	<i>35</i>	<i>2,44</i>	<i>,85</i>		

SD = 55

“Kaygı” faktörüne ilişkin puan ortalamalarının yapılan t-testi sonucunda ($t=-1,31$, $p>0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark yaratmadığı görülmüştür.

Aşağıdaki grafikte duyuşsal tutum ölçeğine ilişkin olarak ailelerin gelir düzeylerine göre öğrencilerin puan ortalamalarına yer verilmiştir:

Şekil 3: Gelire göre öğrencilerin tutum ölçeği puanlarına ilişkin grafik.

Yukarıdaki veriler, grafikte de görüldüğü gibi, öğrencilerin ikinci yabancı dil olarak Almancaya yönelik duygusal özelliklerinde ailelerinin gelirine bağlı bir farklılığın olmadığını göstermektedir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Anadolu liselerindeki öğrencilerin farklı değişkenlere göre ikinci yabancı dil olarak Almancaya yönelik tutumlarının belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmada elde edilen bulgulardan yola çıkılarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Veriler, öğrencilerin ikinci yabancı dil olarak Almancaya karşı tutumlarında alanlara ve ailelerin gelir durumlarına bağlı olarak bir farklılığın olmadığını göstermektedir. Ancak, kaygı dışındaki diğer faktörlerde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla puana sahip oldukları göze çarpmaktadır. Cinsiyete göre tutum farklılıklarının karşılaştırıldığı birçok araştırmada da – sözgelimi Kızıltepe (1998) – kızların yabancı dile karşı tutumlarının erkeklere göre daha olumlu olduğu görülmüştür (Altunay, 2004)

Bu sonuç, erkek öğrencilere karşı öğretmenlerin biraz daha duyarlı olmaları gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu duyarlılığın hangi boyutlarda olacağı ise başka bir araştırma konusu olabilir. Yine bir başka araştırma konusu da, cinsiyete dayalı bu farklılığın nedenleri ile ilgili olabilir.

Öğrencilerin Almancaya ilişkin kaygılarının genel olarak düşük, diğer faktörlerle ilgili tutumlarının da yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür. Böylelikle duygusal öğrenmenin bilişsel ve edimsel öğrenmeyle birlikte ele alınması, bunların tümünün önemsenmesi gereğiyle ilgili olarak öğrenme süreci açısından olumlu bir durum söz konusudur denebilir.

KAYNAKÇA

- Altunay, U. (2004), “Üniversite İngilizce Hazırlık Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Tutumlarıyla, Sınavlar, Okulun Fiziksel Koşulları ve Ders Programları ve Uygulanışı ile İlgili Görüşleri Arasındaki İlişkiler”, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı (6-9 Temmuz 2004), İnönü Üniversitesi, Malatya
- Baş, T. (2005), Anket Nasıl Hazırlanır, Uygulanır, Değerlendirilir? (3. Basım), Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Bayram, N. (2004), Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi, Bursa: Ezgi Kitabevi
- Büyüköztürk, Ş. (2004), Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı (4. Basım), Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Demirbaş M ve Yağbasan R. (2004), “Fen Bilgisi Öğretiminde, Duyuşsal Özelliklerin Değerlendirilmesinin İşlevi ve Öğretim Süreci İçinde, Öğretmen Uygulamalarının Analizi Üzerine Bir Araştırma”, Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 5, Sayı 2, Kırşehir.
- Hanbay, O. (2007) “Etkin Öğrenme Modeline Dayalı İkinci Yabancı Dil Olarak Almancanın Bilişsel, Edimsel ve Duyuşsal Öğrenilmesine Etkisi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili Eğitimi ABD, Adana
- Kara, A. (2003), “Duyuşsal Boyut Ağırlıklı Bir Programın Öğrencilerin Duyuşsal Gelişimine ve Akademik Başarısına Etkisi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri ABD, Elazığ .
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) (2006), “Ortaöğretim Kurumları 10, 11 ve 12. Sınıf İkinci Yabancı Dil Almanca Dersi Öğretim Programı”, www.ttkb.meb.gov.tr, Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Neuner, G. ve Hufeisen, B. (2001), Mehrsprachigkeit und Tertiärsprachenlernen Erprobungsfassung)
- Neuner, G. ve Koithan, U. (2001), Tertiärsprachen lehren und lernen Beispiele Deutsch nach Englisch, (Teil 2) Curriculumentwicklung für den ertiärsprachenunterricht, Kassel Neuner,
- Neuner, G. ve Koithan, U. (2001), Tertiärsprachen lehren und lernen Beispiele Deutsch nach Englisch, (Teil 5.5) Mehrsprachigkeit im Anfangsunterricht, Kassel
- Özbay, Y. (2004), Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi (5. Basım), Ankara, Pegem A Yayıncılık